

Rizikové chování ve školním prostředí

KRÁDEŽE

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Předmětem krádeže – bývá de facto cokoli, co někdo může potřebovat. Hmotná škoda není rozhodující. V případě krádeže není rozhodující faktor čas, ale příležitost. Většinou se kradou věci volně položené a nezabezpečené.

Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- Vždy musí být informován ředitel školy;
- Školní poradenské pracoviště;
- Pedagogicko-psychologická poradna;
- Střediska výchovné péče;
- Oddělení sociálně právní ochrany dětí;
- Policie ČR;

Legislativní rámec:

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v aktuálním znění;
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, v aktuálním znění;
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v aktuálním znění;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v aktuálním znění;
- Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních;
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole;
- www.msmt.cz
- www.odrogach.cz

Doporučený postup:

- Informovat, žákyně a žáky o protiprávním jednání a to od začátku školní docházky;
- Ve školním řádu by měly být zapracované sankce, které škola použije v případě, že se někdo dopustí krádeže při poskytování školských služeb nebo při s nimi přímo souvisejících činnostech;
- Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, by měl mít možnost pohovořit si s ředitelem školy;
- Je nutné zabývat se příčinami;
- Preferuje se náprava vztahu mezi poškozeným a pachatelem krádeže; dbejte, aby pachatel věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídl za své chování nějakou kompenzaci;
- Zákonný zástupce pachatele krádeže se vyrozumí až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí;
- Již u škody nikoliv nepatrné kdy ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, vyrozumí se Policie ČR – podezření ze spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy;
- Nepoužíváme:

„... všichni si mají na své věci dávat pozor, říkal/a jsem, že si to či ono nemáte nosit do školy ...“ tyto informace často vyznívají, jako by za krádež mohl poškozený, nikoliv zloděj.

- O krádeži a jejím šetření se provádí záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité informace: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím ...

Vyrozumění Policie ČR/OSPOD

- **Vyrozumění rodičům** – po zjištění bližších informací; rodiče poškozeného i pachatele se vyrozumí vždy;
- **Policie ČR** – škoda je nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy; musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci; jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci;
 - Škola nemůže nic vyšetřovat – škola není orgán činný v trestním řízení!
- **OSPOD** – v případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

VANDALISMUS

- Vandalismus se projevuje – ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků;
- Jedná se o útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení nebo významné poškození;
- V různé míře se jev vyskytuje ve všech školách a všech stupních vzdělávací soustavy.

Rizikové situace:

- Nejrizikovější je přestávka:
 - Fyzický dohled nad žáky a žákyněmi;
 - Vnitřní kamerový systém;
 - Organizované přestávkové aktivity;
 - Místa k sezení.
- Vyučovací hodina ve spojení s žákem nebo žákyní, kteří se touto dobou nezdržují ve třídě.

Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- Školní poradenské pracoviště;
- Pedagogicko-psychologická poradna;
- Střediska výchovné péče;
- Oddělení sociálně právní ochrany dětí;
- Policie ČR;

Legislativní rámec:

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon;
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí;
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže;
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník;

- Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních;
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole;
- www.msmt.cz
- www.odrogach.cz

Doporučený postup:

- Podmínky zacházení se školním majetkem zakotvit do školního řádu; písemné stvrzení zákonnými zástupci žáka o seznámení se školním řádem;
- Náhradu úmyslně způsobené škody důsledně vymáhat;
- Opakovaná komunikace s žáky a žákyněmi na téma ochrana majetku;
- Kontakt se zákonným zástupcem;
- Již u škody nikoliv nepatrné kdy ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, vyrozumí se Policie ČR – podezření ze spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy;
- U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyně, tento způsob preferujeme;
- O způsobené škodě je provede záznam (kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím ...);
- Je důležité vždy se dobrat příčiny takového chování a s ní následně pracovat.

Vyrozumění Policie ČR/OSPOD

- Rodiče – v případě, kdy způsobená škoda je nepatrná nebo malá (žák věc poškodil úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu); v případě škody většího rozsahu nebo škody na věci třetí osoby – oznamujeme vždy;
- Policie ČR – škoda je nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se nápravy; musí se jednat o úmyslné poškození nebo zničení věci; nebo o to požádá poškozený nebo jeho zákonný zástupce;
- OSPOD – opakované jednání a výchovná opatření ze strany školy nemají žádný účinek.

POZNÁMKA

Klasifikace škod podle § 138 odst. 1 trestního zákoníku:

- Škoda nikoliv nepatrná (se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč);
- Škoda nikoli malá (se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25 000 Kč);
- Větší škoda (se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč);
- Značná škoda (se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč);
- Škoda velkého rozsahu (se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 000 Kč).

Doporučené odkazy:

www.msmt.cz

www.odrogach.cz

JEDLIČKA, R. A KOL. Děti a mládež v obtížných životních situacích. Praha: Themis, 2004.

JEDLIČKA, R., KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy. Praha: Karolinum, 1998.

JŮVA, V. Základy pedagogiky. Brno: Paido, 2000.

KŘÍŽ, J. Duševní poruchy a poruchy chování u dětí a mladistvých. 1. vydání.

JU České Budějovice.

KYRIACOU, CH. Řešení výchovných problémů ve škole. Praha: Portál, 2004.

LAZAROVÁ, B. Netradiční role učitele. O situacích pomoci, krize a poradenství ve školní praxi. 2. vyd. Brno : Paido, 2008.

MATOUŠEK, O. Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2003.

TRAIN, A. Specifické poruchy chování a pozornosti. Praha: Portál, 1997.

VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2004.